

Oulun Oma Lavi-

Paikallinen yhteisöllisyys verkossa

Elina Försti, Päivi Kaartinen, Tiina Kallio,
Petra Kuuva , Elisa Palosaari ja Päivi Rantamäki

Johdanto

Tietoyhteiskuntaa koskevat linjaukset, ihmisten moninaiset roolit tietoyhteiskunnassa sekä uudenlaiset kontekstit ovat tuoneet esiin yhteisöllisyyden ja yhteisöjen tärkeyden. Globalisaation rinnalle on vastareaktionä noussut paikallinen (hyper local) yhteisöllisyys. Ratkaisumallissamme paikallisuus saa piirteitä rajatusta alueesta, yhteenkuuluvuuden tunteesta ja sosiaalisesta vuorovaikutuksesta.

Internetin tulo on ollut vallankumouksellista sanomalehdille. Aseeksi tarvitaan innovatiivista yhteisöjournalismia, jossa ihmiset voivat jakaa omia paikallisia uutisia, tietoa ajasta ja paikasta riippumatta.

Tämä on ollut lähtökohtana, kun olemme lähteneet selvittämään, mitkä ovat sitouttavan ja paikallista yhteenkuuluvuutta edistävän verkkoyhteisön elementtejä. Projektin yhteydessä on kiinnitetty erityisesti huomiota verkkoyhteisön rakentumiseen paikallisuuden näkökulmasta, verkkoyhteisöön liittymisen motiiveihin ja käyttäjien erilaisiin rooleihin ja aktiivisuuteen yhteisössä.

Tutkimusongelma ja tavoitteet

Projektin päätavoite on selvittää, mitkä ovat sitouttavan ja paikallista yhteenkuuluvuutta edistävän verkkoyhteisön elementit. Alatavoitteina on selvittää:

- Miten paikallinen verkkoyhteisö rakentuu?
- Mikä motivoi yksilöitä liittymään ja osallistumaan verkkoyhteisön toimintaan?
- Miten yksilöt saadaan kiinnostumaan ja aktiivisesti osallistumaan verkkoyhteisön työskentelyyn?
- Miten verkkoyhteisön jäsenet saadaan sitoutumaan ja pysymään yhteisössä?

Tavoitteena on ideoida paikallinen, kiinnostava ja sitouttava verkkoyhteisö.

Teoreettinen viitekehys

Teoriapohja sille, mitä ovat sitouttavat ja paikallista yhteenkuuluvuutta edistävät verkkoyhteisön elementit löytyy tarkastelemalla verkkoyhteisön rakentumista paikallisuuden näkökulmasta, verkkoyhteisöön liittymisen motiiveja ja käyttäjien erilaisia rooleja ja aktiivisuutta yhteisössä. Kuvassa 1. on esitetty nämä sitouttavan verkkoyhteisön eri näkökulmat.

Yhteisöjen rakentuminen

Paikallinen yhteisöllisyys on noussut vastareaktionä globalisaatiolle. Lavi-sivustolla paikallisuus on alueellisesti rajattu, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja yhteenkuuluvuuden tunteen leikkaus.

Ideoimamme verkkoyhteisö perustuu Brazilian sambakoulut -malliin. Tällaisen yhteisön vahvuutena on ulkopuolisten helppo liittyminen yhteisöön, julkinen olemassaolo ja jäsenten tasavertaisuus.

Toimivien yhteisöjen on havaittu rakentuvan luottamukselle ja luottamus on jokaisen kestävän yhteisön ja ihmissuhteen ydin. Luottamus syntyy, kun lupaukset ja odotukset täytetään. Vastavuoroisuus ja luottamus tulisi taata verkkoyhteisössä esimerkiksi rekisteröitymisen avulla. Lavi-sivustolla rekisteröitymisellä taataan osallistujien luottamus.

KUVA 1. Sitouttavan verkkoyhteisön eri näkökulmat.

Yhteisöön liittymisen motiivit

Liittymisen motiivina voi olla käyttötarkoitus, itsesääätely, sosiaaliset suhteet, sosiaalisuuden lisääminen sekä viihde. Yksilön motivaatiota sitoutua verkkoyhteisöihin, voidaan tarkastella myös samankaltaisten intressien ja arvojen sekä sosiaalisen samaistumisen näkökulmasta. Yksilön motiivina liittyä verkkoyhteisöön on esimerkiksi henkisen tuen antaminen ja saaminen.

Identiteetin muodostus on niiden kulttuuristen piirteiden tunnistamista tai valitsemista, jotka katsotaan muita tärkeämmiksi ryhmän jäsenyyden määrittelyssä. Yksilö voi myös vahvistaa omaa identiteettiään kuulumalla verkkoyhteisöön. Lavi-verkkoyhteisössä korostuu paikallisuuden vaikutus identiteettiin.

Käyttäjien erilaiset roolit ja aktiivisuus yhteisössä

Verkkoyhteisön jäsenet voidaan jakaa noviiseihin, vakiojäseniin, mestareihin ja yhteisön vanhimpiin. Lisäksi on lurkkijoita, jotka osallistuvat verkkoyhteisön toimintaan pelkästään seuraamalla esimerkiksi verkkokeskusteluja.

Osallistujat voidaan jakaa myös tietoyhteiskuntarooleihin: sopeutujiin, kuluttajiin sekä osallistujiin.

Ratkaisumalli

Lavi on ratkaisumalli, joka jakautuu kolmeen osioon: OuluLavi, ToriLavi ja OmaLavi. Sana, Lavi tulee Oulun murteesta ja tarkoittaa sivua tai lehteä. Monitasoisen mallin etuna on, että se antaa käyttäjille monenlaisia kokemuksia, joiden kautta he pysyvät etsimään mahdollisuuksia toteuttaakseen suunnitelmiaan omien tavoitteidensa täyttämiseksi. Perustana ratkaisulle on ollut käyttäjälähtöinen ajattelu, jossa kuluttajat osallistuvat ja itse ylläpitävät yhteisön palvelinta ja saavat päättää sen sisällöstä. Ratkaisumallit täyttävät monistettavuuden, muunneltavuuden ja tuotteistettavuuden kriteerit. Paikallisuus näkyy tässä mallissa kaupunginosana, oululaisuutena sekä yhteisöllisyytenä.

OuluLavi

On tarkoitettu julkisten tahojen tiedottamiseen. Sisältää myös kansalaisten aloitelaatikon. Sivustolla yhteisöön liittymisen motiivina toimii käyttötarkoitus. Sillä on tiedollista, välineellistä ja päämäärätavoitteellista arvoa käyttäjilleen. Sieltä saadaan tietoa, käyttäjillä on vaikutusmahdollisuus aloitelaatikon kautta ja julkiset tahot saavat tiedotustilaa.

ToriLavi

Jakautuu kahteen osaan yhdistysten ja yritysten toimipaikkana. Siinä annetaan yrityksille ja yhdistyksille kanava tiedottamiseen, tiedon jakamiseen ja oman toiminnan esittelyyn.

Yrityksillä on mahdollisuus täsmämarkkinointiin sivuston tai RSS-syötteen välityksellä. ToriLavi tuo yhteisöön markkinoijan näkökulman. Yksilöiden mahdollisuus vaikuttaa toteutuu pelinomaisessa 3D-ympäristössä, joka toimii innovaatioyhteisön tavoin. **Yhdistyksillä** on mahdollisuus tiedottaa ja jakaa käyttäjille tietoa omasta toiminnastaan. ToriLavin sisään voi rakentaa samanhenkisten yhteisön, jossa tiedon rakentaminen ja jakaminen tapahtuu. Yhteisöstä saa apua erilaisten ongelmien ratkaisuihin, vertaistukea ja voi jakaa omia kokemuksiaan toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. ToriLavi sisältää myös blogin ja chat-mahdollisuuden.

OmaLavi

OmaLavissa karttaa klikkaamalla päästään oman kaupunginosan sivulle, joka on asukkaiden ja alueesta kiinnostuneiden kohtaamispaikka, jossa yhteisöllisesti tiedotetaan alueen tapahtumista. Käyttäjät voivat jakaa kuvia, videoita, ym. dokumentteja muiden katsottavaksi ja kirjoittaa paikallisia ko. kaupunginosaa koskevia uutisjuttuja esimerkiksi liikenneonnettomuuksista tai paikallisista tapahtumista. Kukin kaupunginosa voi keksiä lavilleen oman nimen. Sivu elää käyttäjien mukana.

Avainsanat

Paikallisuus (hyper local), käytäntöyhteisöt, sosiaalinen media, verkkoyhteisö, flow, voimaantuminen

Lähteet

Barab (2003), Bishop (2007), Bruckman (2006), Hewitt & Scardamalia (1998). Lave (1996), Lehtonen (1990), Mäkinen (2001), Pentina, Prybutok & Zhang (2008), Preece (2000), Sihvola (2000), West & Hannafin (2010).